

O strachu z Goliáše aneb Zbav nás, Bože, od zlého

text: Zj 5,9-13

čtení: 1 S 17,1-4.32-37:

písně: 639 Svítá 31 608 383 452

I. Čeho se bojíme

Bojíte se něčeho? Hodně? A čeho? Neříkejte to nahlas, nechejte si to pro sebe. Říkává se, že strach má velké oči, a asi to tak bude: to, z čeho máte strach, vám připadá opravdu nebezpečné. Někdy právem, někdy ne – ale je-li strach opravdu velký, úplně vás ochromí a nic s ním nepořídíte. Zažili to i mužové, které vedl kdysi král Saul do boje proti jakýmsi okupantům, aspoň to tak vypráví starý biblický příběh.

V čele okupační armády byl nepřehlédnutelný svalnatec. Co to bylo zač, těžko říct. Řeči, které vedl, ukazovaly, že si vypěstoval svaly, ale jakási základní lidskost mu kapku zakrněla. Pouštěl hrůzu, naparoval se, vyhrožoval – prostě někdo, s kým se nechcete bavit, ono taky není o čem, jenomže musíte, protože jde po vás a klidně vás zlikviduje. Vyzbrojený je jak nikdo a vy proti němu prostě nemáte šanci. Tak co teď?

Víc se o něm nedozvíme, protože dostupné informace nám zprostředkoval pouze strach našich vojáků. Nikdo, kdo by se nebál, tam tehdy nebyl, aby ten obraz nějak poopravil. Strach dostal volné pole působnosti, a tak toho protivníka vykreslil jako neporazitelného obra. Strach tohle umí velmi dobře: vzpomeňte si na politika, který se bál dokonce i dětí (jmenoval se Herodes).

V tu chvíli se na scéně objeví mladý pasáček ovcí, David. Přišel odjinud, nebyl tu, když mezi vojáky narůstal strach, a tak ho s nimi nesdílí a nerozumí jim. “Ten chlap si z vás utahuje a vy to tak necháte?” Vojáci v dětství naslouchali tradici, kterou jim předávali rodiče: že nás Bůh provází a chrání. Jenže strach je teď silnější než to, co si osvojili v hodinách náboženství. Tím spíš, že Goliáš (to byl ten svalnatý hulvát) mířil s urážkami právě i sem: “Že by vám pomohl váš Bůh? A jak asi?”

Pak na ně vyrukoval s návrhem, že nebudou válčit všichni, stačí jeden proti jednomu: kdo mě porazí, vysvobodí vás všechny. Ovšem prohraje-li, hlaste se všichni u nás na pracáku jako otroci. Doživotní.

“Tohle se musí zastavit,” povídá David, “pusťte mě na něj.”

Král Saul Goliášovi nevěřil, že nás nepozabíjí, a bál se. A nebyl blázen, aby proti němu nasadil příchozího pasáčka. Jenže čas běží, lhůta se krátí. Nakonec bezradně a odevzdaně svolil a pustil toho kluka do boje.

Goliáš kouká, kdo to sem jde, nějaký spratek, to nemůžete myslet vážně, budete koukat, jak toho smrada zašlápnu. Nezašláp. Jak se to semlelo dál, o tom jsou hotové legendy. Prý ten kluk zakřičel: “Ty na mě s mečem, kopím a oštěpem, já na tebe ve jménu Božím!” Roztočil prak, trefil Goliáše mezi oči a bylo po boji.

II. Zlo nechodí po horách, ale...

Takhle zpětně to vypadá jako nic, ale strach má velké oči a kuráž to chtělo velikou. Třeba takovou, jako museli mít kdysi poutníci, když je Mojžíš v Božím jménu vedl ven z otroctví. Hospodin prý rozdělil vody v moři, aby mohli projít – jenže pusťte se tamtudy, když nevíte, na čem ty vody drží a co když to povolí... Nebylo to tenkrát jejich vítězství nad faraonem ani nad mořem, a přece museli mít kuráž, aby to dokázali. Nebylo to jejich vítězství, to Bůh jim ho dopřál, ale museli se přičinit, přinejmenším tak, že za Božím pozváním vůbec šli a že se na něj spolehli.

Tak takovým nějakým koridorem odvahy jde i David proti Goliášovi. Goliáš má převahu takřka ve všem, nač si vzpomenete, na Davida by si nikdo nevsadil ani zlámanou grešli a Saulův štáb už asi dává dohromady, co udělat, až si velmoc začne klást další podmínky a požadavky – tímhle koridorem David jde a myslí si: nevím, na čem ta voda drží, nevím, co by bylo, kdyby to prasklo, ale pravda je jen jedna a šlapat se po ní nebude. A tak jde, možná se trochu bojí, ale zase ne tolik, aby se kvůli tomu obrátil k Bohu zády.

Roztočil prak – a už je po všem, vojáci jásají, obra už se nemusíme bát. Král Saul si oddechl, a možná ho najednou mrzelo, že slíbil tak velkou odměnu – teď, když je vše zase bezpečně při starém, nemá chuť se dělit. David ho tou kuráží před lidmi trochu pokořil, viděli, jak se král bojí, ale zatím mu Saul děkuje a nenávidí, co už v něm klíčí, si nechá na později.

Takhle to bývá se zlem. Goliáš už nepřekáží, ale zlo se nevzdá a osedlá si někoho jiného. Třeba Saula. Ne že by Saul byl zlý, ale cosi do něj vjelo... Jakýsi duch zla. Cosi takového asi vjelo už předtím i do Saulových vojáků: cosi, co v nich pumpovalo strach do nevídaných rozměrů – ne že by byli zlí, zlý byl ten strach, který se jich zmocnil a diktoval, co dál. Zlo se nikdy nevzdá a nějaká loviště si pro sebe vždycky najde.

Biblický obr se od té doby stal symbolem. Řekne-li se Goliáš, je zřejmé, že mluvíme o šíleném riziku a nebezpečí, na které nemáte síly a prostředky. Ovšem řekne-li se David a Goliáš, to už znamená, že i nad takovým nebezpečím se dá vyhrát, přestože se nic nezměnilo a stále na něj vaše síly nestačí. Dá se to vyhrát, ale není to jen tak: je tam coby podmínka spolehnutí na Hospodina. To spolehnutí vás však nezbaví povinnosti vést zápas, jak nejlíp umíte: zápasit musíte vy, vy sami, ale spolehnutí na Boha vám dodá něco, co se v sebelepších kurzech boje naučit nedá.

Z Davida se později vyklubal nový král a další generace na něj vzpomínaly jako na vzorového panovníka a budovatele ráje na zemi. Jakés také království skutečně vybudoval, ale ráj na zemi to moc nebyl. On se ráj na zemi takhle vyrobil ani nedá a pokud to nějaký vůdcové přece jen slibují a zkoušejí, buďte opatrní, kdo ví, co to do nich vlastně vjelo. A když jim ten ráj lidi uvěří, můžeme se těšit zas na další malér.

III. Krajina po bitvě

Když je po všem, vypadá to všechno skoro komicky. “Čeho jsme se vlastně tak báli?” říkali si Saulovi vojáci po boji (někteří se možná trochu styděli a jiní asi hledali, kdo za ten jejich strach může, aby si sami nepřipadali tak trapně).

Jenže když ještě po všem není, když se ještě bojíme, dokáže nás strach dočista ochromit. Jestli se vy sami opravdu hodně něčeho obáváte (což je normální), pusťte si do těch obav příběh o Davidu a Goliášovi, třeba vám na nejúzkostnější životní otázky a bolesti pomůže hledat odpověď.

Obr Goliáš se dostal i do vánoční písničky: zpívá se o něm, že byl oloupen, takže je člověk vykoupen. Ten Davidův obr oloupen nebyl a ve vánočním příběhu se zase žádný Goliáš nevyskytuje, a přece tomu dobře rozumíme: zlo si vždycky najde, kde by řádilo, a do někoho vjede – jenže teď má utrum, teď se narodil Kristus Pán a ten zlu jeho plány zhatil a všechny nás mu sebral, tak se radujte a veselte.

I poslední biblická kniha se tomu tématu věnuje a vykládá to takhle: Kristus už doopravdy a s konečnou platností vyhrál, rozumí se na nebi, jenže mezi lidmi na zemi se to ještě moc neví a lidi tomu nedůvěřují (z toho je myslím patrné, co je v té věci náš křesťanský úkol). Kristus už s konečnou platností vyhrál, jenže lidi tomu nevěří a náš ďábelský protivník, pro dnešek mu říkejme Goliáš, toho hojně využívá – toho, že Kristovu vítězství lidi věří jen váhavě – a řadí jak černá ruka. Zlo už prohrálo, aspoň před Bohem, ale v čase, který zbývá do

posledního hvizdu, ještě fauluje, neostýchá se vás zranit, láme charaktery.

Takhle to prostě na světě chodí. Co s tím? Apoštol Pavel radí třeba tohle: Jste Boží děti, tak jste svobodni (zlo vám nemá co poroučet), jste svobodní, ne však utržení z řetězu (vy sami se nedávejte se zlem do party). Nenechte se vyprovokovat (“mírnost vaše známa budiž všem lidem”) a nenechte se ani zastrašit (“stůjte pevně opásáni Boží zbrojí”). A nezapomeňte, že před námi jde přímluvce Kristus, který bojuje za nás a taky za nás ručí.

IV. Zbav nás od zlého

Zbav nás od zlého, modlíme se. Protože nebezpečí, která na nás v životě číhají, jsou příliš veliká. Na Goliáše nemám, Bože, ty to víš. Pomoz nám, když jsme v úzkých.

A ještě v jednom ohledu nás zbav od zlého. Zlo si podmanilo Saulovy vojáky, aby měli pořádný strach. Před tím nás chraň, Pane. A už vůbec nedovol, abych se snad někomu jinému já stal Goliášem.

A ještě do třetice nás zbav od zlého: zlo na nás s mečem, hrubou silou, pomluvou, kdoví čím ještě, tak nedopust', abychom mu naletěli – nedopust', abychom ztratili naději, že nás vedeš za ruku a že právě ty jsi náš přepevný hrad a my že v tvé síle vzdorujeme všem bouřím a bezpečně doplujeme do tvého přístavu.

Prosíme, Bože, zbav nás od zlého. Amen.